

Mücevherat üretim alanının daha da geliştirilmesi ve rekabet edebilirliğinin sağlanmasına yönelik tedbirler hakkında

Kuyumculuk endüstrisini daha da geliştirmek ve ülkenin önde gelen endüstrilerinden biri haline getirmek, kuyumculuk üretimi ve satışı için etkili devlet desteği mekanizmaları oluşturmak, ürünlerin ihracat performansını artırmak ve iç ve dış pazarlarda rekabet edebilirliğini sağlamak amacıyla,

1. Ticaret ve Sanayi Odası, Ekonomi ve Maliye Bakanlığı ve “Uzbekzargarsanoati” Derneğinin:

“Uznatsbank” JSC'nin katılımıyla 2024-2026 yıllarında Buhara ve Namangan bölgelerinde birer, Taşkent şehrinde ise iki kuyumculuk merkezinin kurulmasına;

Kuyumculuk merkezlerinde ticari kuruluşlar için gerekli altyapının (üretim ve ticaret alanları, showroamlar, değerli metal rezervleri ve tahlillerini belirlemek için laboratuvarlar) oluşturulmasına;

Değerli metaller ve değerli taşlardan yapılan mücevherat ve diğer ürünlerin (bundan böyle mücevherat olarak anılacaktır) yıllık üretiminin 2025 yılı sonuna kadar 1 milyar ABD dolarına, ihracatının ise 100 milyon ABD dolarına çıkarılmasına yönelik teklifleri kabul edilsin.

2. Karakalpakistan Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, bölgesel ve Taşkent şehir hokimiyatları, Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, Devlet Varlıkları Yönetimi Ajansı, Ticaret ve Sanayi Odası ve Merkez Bankası ile birlikte,

“Uznatsbank” JSC'nin deneyimine dayanarak, 2025 yılı sonuna kadar ülkenin diğer bölgelerinde de kuyumculuk merkezleri oluştursun;

1. Ocak 2025 tarihine kadar devlete ait gayrimenkullerin uzun vadeli kiralanması veya mülkiyetinin tek bir mülk olarak veya lotlara (paresellere ve tesislere) bölünerek ve daha sonra içlerinde kuyumculuk merkezlerinin kurulması için bedelinin taksitle ödenmesi koşuluyla devredilmesi için önlemler alsın.

3. Bu Karara uygun olarak kurulan kuyumculuk merkezlerinde faaliyet gösteren kuyum imalatçılara vadeli ödeme koşuluyla kıymetli metal satışı yapılırken

ödemelerin 90 gün içinde yapılan kısmına faiz uygulanmayacaktır;

91'inci günden 180'inci güne kadar yapılan ödemeler için yıllık yüzde 3 oranında faiz tahakkuk edilecektir.

4. Mücevherat üreticilerinin değerli metal ihtiyacını karşılamak amacıyla aşağıdakileri içeren prosedür uygulansın:

a) Mücevherat üreticilerine “Almalik GMK” JSC ve “Navoi GMK” JSC tarafından gerekli miktarda değerli metal kesintisiz olarak sağlanır;

Bu durumda, devlet düzeninin parametrelerinde öngörülen yıllık değerli metal hacminin erken satılması durumunda, “Almalik GMK” JSC ve “Navoi GMK” JSC için borsa işlemlerinde ve doğrudan sözleşmeler kapsamında daha fazla satış için ek değerli metal hacimleri tahsis edilir;

b) “Uznatsbank” JSC'nin Karakalpakistan Cumhuriyeti'ndeki bölgesel şubelerinin, ülke bölgelerindeki ve Taşkent şehrindeki depolarında “Almalik GMK” JSC ve “Navoi GMK” JSC tarafından değerli metal rezervleri oluşturulur.

Aynı zamanda, mücevher üreticilerine, “Almalik GMK” JSC’ya veya “Navoi GMK” JSC’ya gitmeden doğrudan “Uznatsbank” JSC'nin depolarından borsadan veya doğrudan sözleşmeler kapsamında satın alınan değerli metalleri alma hakkı verilir;

c) 1 Eylül 2024 tarihinden itibaren:

“Uzbekzargarsanoati” Derneğine üye olan rafineri işletmelerine, yüzde 100 peşin ödeme ve ardından mücevher üreticilerine kabul edilebilir form ve hacimlere getirerek satış şartıyla “Almalik GMK” JSC ‘den ve “Navoi GMK” JSC’den doğrudan sözleşmeler temelinde değerli metaller satın alma hakkı verilir;

mücevher üreticilerinin, kendileri tarafından üretilen yarı mamul mücevherleri diğer mücevher üreticilerine satmalarına izin verilir;

d) 1 Ekim 2024'ten 1 Ekim 2027'ye kadar olan dönemde:

kuyumculuk sektöründe kullanılan alaşımların ithalatında, belirli malların ithalatı için lisans alma zorunluluğu kaldırılır;

Özbekistan Cumhuriyeti topraklarına ithal edilen ve kuyumculuk endüstrisinde kullanılan alaşımlar için gümrük vergisi muafiyeti sağlanır;

e) indirim uygulanarak değerli metallerin satışı sırasında:

mücevherat üreticileri tarafından yaratılacak istihdam sayısına ilişkin gereklilikler basitleştirilir ve indirim başvurularının değerlendirilmesine ilişkin süre sınırları kısaltılır;

Borsa ticaretine ek olarak doğrudan sözleşmeler temelinde de iskonto uygulanarak kıymetli maden satın alınmasına izin verilir.

5. Mücevherat üreticilerine mali kaynak sağlamak, yüksek kaliteli ürünlerin üretimini yaygınlaştırmak ve ulusal markaları dünya pazarlarında tanıtmak amacıyla:

a) İmar ve Kalkınma Fonu'nun 100 milyon ABD Doları eşdeğerindeki hedef kaynakları, talepleri üzerine, Merkez Bankası'nın ana faiz oranından üç puan daha düşük bir faiz oranıyla 5 yıllık bir süre için ticari bankalarda mevduat olarak tutulacaktır.

Aynı zamanda:

ticari bankalar tarafından, mevduata yatırılan fonlar pahasına, kuyumcu imalatçılarına yatırım projelerinin uygulanması, ekipman ve yedek parça satın alınması ve işletme sermayesinin yenilenmesi amacıyla 2 yıl ödemesiz dönem de dahil olmak üzere 5 yıla kadar Merkez Bankası ana faiz oranından (bankanın marjı yüzde 3'tür) ulusal para cinsinden krediler sağlanır;

Mevduata yatırılan fonlar için Merkez Bankası tarafından belirlenen zorunlu karşılıklar uygulanmaz.

b) 1 Ağustos 2024 tarihinden itibaren, yabancı sergi ve fuarlarda sergilenmek üzere ihraç edilen mamul mücevherat “geçici ihracat” gümrük rejimi altına alınırken, gümrük belgeleri için ücret temel hesaplama değerinin tek bir tutarı olarak tahsil edilir;

Aynı zamanda, ticari kuruluşlara şu haklar tanınır:

Bu mücevherat ürünlerinin sergi ve fuarlarda satılması ve daha sonra bir fatura temelinde “ihracat” gümrük rejimi altına yerleştirilmesine;

Sergi ve fuarlarda mücevher satışından elde edilen gelirlerin, banka havaleleri veya nakit mevduatlar da dahil olmak üzere Özbekistan Cumhuriyeti bankalarındaki takas hesaplarına yatırılmasına;

c) 1 Ekim 2024'ten 1 Ekim 2027'ye kadar olan dönemde:

Özbekistan Cumhuriyeti'nde üretilmeyen ve kuyumculuk endüstrisinde kullanılan, belirlenen prosedüre uygun olarak onaylanan listelere göre ithal edilen ekipman, ambalaj ve etiketleme ürünleri gümrük vergisinden muaf tutulacaktır;

Özbekistan Cumhuriyeti'nde ikamet etmeyen kişiler tarafından Uluslararası Sergi ve Satış "Uzbek Jewellers Fair" çerçevesinde ülke topraklarına geçici olarak ithal edilen ve daha sonra yeniden ihracata tabi olan mücevherlerle ilgili olarak, gümrük belgeleri için gümrük vergileri alınmaz.

Yatırım, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, 1 Ocak 2025 tarihine kadar Özbekistan Cumhuriyeti'nin Kimberley Süreci'ne katılması ve bu sürecin Sertifikasyon Programı tarafından öngörülen hükümlerinin ulusal mevzuata uygulanması için gerekli tedbirleri sağlayacaktır.

6. Mücevherat üretimi ve satışı alanında etkin bir kontrol sistemi oluşturmak ve yasadışı dolaşımını engellemek amacıyla:

a) 1 Ekim 2024 tarihinden itibaren, Devlet Tahlil Kontrol Müfettişliği ve bölgesel alt birimlerine (bundan böyle Tahlil Müfettişliği olarak anılacaktır):

Ticari Kuruluşlar Hakları ve Meşru Menfaatlerinin Korunması İçin Sorum Komiseri'ne bildirimde bulunarak mücevherat perakende ticareti kurallarına uygunluğun doğrulanması, tahlilinin belirlenmesi ve markalanması ile ilgili kontrol faaliyetlerini yürütmelerine;

"Uzbekzargarsanoati" Derneği uzmanlarının kontrol önlemlerinin yürütülmesi sürecine dahil edilmesine;

Ticaret ve Sanayi Odası'nın, mücevher üretimi veya satışına yönelik faaliyetlerin başlatılması (durdurulması) ile ilgili bildirimleri alma, bu alanda ruhsat, izin ve bildirim prosedürlerine uymadan faaliyet gösteren kişileri belirleme ve gerekli belgeleri hazırlamalarına yardımcı olma işlevlerini dışarıdan temin etmesine izin verilir;

b) 1 Kasım 2024 tarihinden itibaren:

Yurt dışında üretilen ve gümrük vergilerinin ödendiğini teyit eden belgelere sahip olmayan mücevherlerin perakende ticarete satışa sunulması ve satılması yasaktır.

Aynı zamanda, bu prosedür 1 Eylül 2024 tarihinden önce muhasebe mevzuatına uygun olarak muhasebeleştirilmiş (faturalandırılmış) mücevherler için geçerli değildir;

Kıymetli metallerin ve kıymetli metallerle kaplanmış metallerin hurdaları ve atıkları, ihracatı lisansa dayalı olarak gerçekleştirilen belirli mallar listesine dahil edilir;

Tahlil Müfettişliği'nden herhangi bir sonuç alınmayan yarı mamul mücevher eşyalarının Özbekistan Cumhuriyeti gümrük bölgesi dışına ihraç edilmesi yasaktır;

Bireylerin 200 grama kadar gümüş, 65 grama kadar altın ve diğer değerli metallere yapılmış bitmiş mücevherleri ve yukarıdakilerden daha ağır takıları - yolcu gümrük beyannamesi temelinde - ihraç etmelerine izin verilir;

1 Ocak 2027'ye kadar Özbekistan Cumhuriyeti topraklarına ithal edilen işlenmiş mücevherat üzerindeki ithalat gümrük vergileri yüzde 20'den yüzde 10'a düşürülür.

7.Kuyumculuk sektöründe nitelikli uzmanların yetiştirilmesi ve yeniden eğitilmesi amacıyla Taşkent şehri, Namangan ve Semerkant bölgelerinde mücevher üretimi ve satışı, gemoloji, değerli ve yarı değerli taşların işlenmesi ve kesilmesine yönelik kısa süreli eğitim kursları düzenlensin.

Aynı zamanda:

a)Yüksek Eğitim, Bilim ve Yenilikler Bakanlığı, Taşkent şehri, Namangan ve Semerkant bölgelerinin hokimiyatları ile birlikte, 1 Ocak 2025 tarihine kadar olan süre içerisinde, kısa süreli eğitim kurslarının düzenlenmesi için ticari kuruluşlara ücretsiz kullanım hakkı temelinde uygun konuma sahip eğitim kurumlarında gerekli bina ve tesislerin tahsis edilmesini sağlayacaktır;

b) Ticaret ve Sanayi Odası, "Uzbekzargarsanoati" Derneği ve Yüksek Öğretim, Bilim ve İnovasyon Bakanlığı ile birlikte 2025/2026 akademik yılı başlamadan önce:

Türkiye, Çin ve Hindistan'dan yüksek nitelikli yabancı öğretmen ve uzmanları eğitim kurslarına temin edecektir;

Ticaret ve Sanayi Odası, Sanayi Destek Fonu'ndan uygun düzeyde eğitim kursları düzenlemek ve eğitim kurumlarına eğitim ve metodolojik kompleksler, laboratuvar ekipmanı ve hammadde sağlamak için gerekli fonları tahsis edecektir.

8. Ticaret ve Sanayi Odası'nın "Uzbekzargarsanoati" Derneği'nin faaliyetlerinin iyileştirilmesi ve ana hedeflerinin revize edilmesine ilişkin Ek No. 1'de yer alan önerisi onaylansın.

Buna uygun olarak aşağıdaki prosedür oluşturulsun:

a) Mücevher üretimi ile uğraşan bireysel girişimcilerin ve değerli metaller ve değerli taşların zanaatkar madenciliği ile uğraşan ticari kuruluşların da "Uzbekzargarsanoati" Derneğinin üyeliğine kabul edilmesine izin verilir;

b) 1 Eylül 2024'ten 1 Eylül 2027'ye kadar olan dönemde:

"Hunarmand" Derneği üyeleri için belirlenen vergi avantajları, mücevher üretimi yapan bireysel girişimciler ve "Uzbekzargarsanoati" Derneği üyeleri için de geçerli olacaktır;

Mücevherat üretimi yapan ve "Uzbekzargarsanoati" Derneği üyesi olan girişimcilerin üretimde kullanılan taşınmaz malları ve arsaları emlak vergisi ve arazi vergisinden muaf tutulacaktır;

c) 1 Ağustos 2024 tarihinden itibaren, perakende ticarete satılan altın takılardan alınan vergi tutarı Ticaret ve Sanayi Odası'nın Sanayi Destek Fonu'na aktarılacaktır;

d) 1 Ocak 2026 tarihinden itibaren, mücevher üretimi veya satışına yönelik faaliyetlerin yürütülmesi için aşağıdaki ek şartlar belirlenecektir:

Ticaret ve Sanayi Odası tarafından düzenlenen yeterlilik sınavını başarıyla geçen ve ilgili sertifikayı alan en az bir uzmanın mevcudiyeti;

Mücevher üretimi veya satışı için gerekli malzeme ve teknik temel, ekipman ve diğer teknik araçların mevcudiyeti ve onların Ticaret ve Sanayi Odası tarafından onaylanması.

9.Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, 2025 Devlet Bütçesi parametrelerinin oluşturulmasında, bu Kararname ile tanımlanan görevlerin uygun düzeyde uygulanmasını sağlamak amacıyla Ticaret ve Sanayi Odası Sanayi Destek Fonuna 100 milyar Özbek Sumu tutarında fon tahsis edilmesini sağlayacak.

Bu madde uyarınca Sanayi Destek Fonu'na tahsis edilen devlet bütçesi fonları, Ek No. 2'de belirtilen tedbirleri finanse etmek için kullanılacağı belirlensin.

10. Cumhuriyet Kuyumculuk Sanayisini Geliştirme Komisyonu (bundan sonra Cumhuriyet Komisyonu olarak anılacaktır) Ek No. 3'e göre kurulsun ve aşağıdaki görevleri belirlensin:

Kuyumculuk sanayisinin gelişimi ile ilgili konuların düzenli olarak görüşülmesi ve bu yöndeki mevcut sorunların çözümüne yönelik tedbirlerin uygulanması;

Kuyumculuk sektöründe faaliyet gösteren ticari kuruluşların devlet tarafından desteklenmesi ve onlara yeterli miktarda hammadde sağlamak için gerekli koşulların yaratılması;

Kuyumculuk merkezlerinin kurulması için tutarlı tedbirlerin uygulanması, bu merkezlerin kurulması için devlet mülklerinin uygun koşullarda zamanında tahsis edilmesinin sağlanması;

Değerli metallerin işlenmesinin derinleştirilmesi ve yüksek katma değerli ürünlerin üretiminin genişletilmesi;

Kuyumculuk sektörüne yenilikçi gelişmelerin getirilmesinin yanı sıra üretimin teknolojik süreçlerinin uluslararası standartlara uygun olarak sürekli güncellenmesinin sağlanması.

11. Aşağıdakiler;

Ek No. 4'e göre 2024-2027 yıllarında kuyumculuk sektörünün geliştirilmesine yönelik tedbirler programı;

Ek No. 5'e göre 2024-2027 yılları için kuyumculuk sektörünün gelişimine ilişkin hedef göstergeler onaylansın.

Cumhuriyet Komisyonu, bu Kararnamenin 4 ve 5 sayılı Eklerinde öngörülen tedbirlerin niteliksel olarak tam olarak uygulanmasından ve hedef göstergelerin gerçekleştirilmesinden sorumlu kılınsın.

12. Özbekistan Cumhurbaşkanı'nın bazı kararnamelerine Ek No. 6'ye göre değişiklikler ve eklemeler getirilsin.

13. Ticaret ve Sanayi Odasına, diğer ilgili bakanlık ve dairelerle birlikte, bu Kararnameden kaynaklanan mevzuat kanunlarında yapılacak değişiklik ve eklemelere ilişkin teklifleri Bakanlar Kuruluna sunmak yükletilsin.

14. Bu Kararnamenin uygulanmasının etkin bir şekilde organize edilmesi için kişisel sorumluluk Başbakan Yardımcısı Kuchkarov D.A. ve Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Vahabov D.A.'ya yükletilsin.

Bu Kararnamenin uygulanmasını kontrol etmek ve uygulanmasından sorumlu kurumların faaliyetlerini koordine etmek görevi Özbekistan Cumhuriyeti Başbakanı A.N. Aripov'a yükletilsin.